

25 august 2016

Managementul riscurilor

Gestionarea riscurilor este parte integrantă a tuturor proceselor decizionale și de afaceri din cadrul băncii și are drept scop protejarea dezvoltării durabile a băncii. Banca aplică o politică prudentă, riguroasă de evaluare, tratare și gestionare a riscurilor în procesul plasării eficiente a resurselor creditare, dezvoltând în permanență procedurile, mecanismele și instrumentele utilizate, adecvate condițiilor pieții.

În bancă funcționează un sistem de administrare a riscurilor, bazat pe cerințele BNM, recomandările Comitetului Basel pentru Supraveghere Bancară, recomandările societății de audit extern, consultanța primită de la experții externi, precum și pe experiența proprie, acumulată de bancă.

Funcția de administrare a riscurilor este exercitată de către Diviziunea Administrare Riscuri. Rolul acestei Diviziuni constă în întreprinderea tuturor măsurilor necesare pentru conformarea permanentă cu toate criteriile calitative, sporirea gradului de conștientizare a riscului la nivel de Conducere a băncii, promovarea unui raport optimal între risc și rentabilitate, măsurarea capitalului economic al băncii și aprobarea tuturor modelelor de risc.

Sistemul de gestionare a riscurilor în cadrul B.C. “Moldova-Agroindbank” S.A. include următoarele etape:

- identificarea riscurilor - Banca ia în considerare toate riscurile, care pot avea un impact semnificativ asupra afacerii;
- măsurarea riscurilor – evaluarea cantitativă a riscului constituie baza pentru determinarea toleranței la risc a Băncii, determinarea profitabilității operațiunilor bancare bazate pe risc;
- gestionarea riscului - procesul de păstrare a riscurilor asumate de Bancă, în limitele, ce nu amenință stabilitatea ei financiară;
- monitorizarea și raportarea.

Principalele riscuri pe care banca le gestionează sunt:

- riscul de credit,
- riscul de piață, care include:
 - riscul de rată a dobânzii;
 - riscul valutar;
- riscul de lichiditate;
- riscul de țară și de contraparte;
- riscul operațional.

Riscul de credit - este definit ca și riscul actual sau viitor de afectare negativă a profiturilor și a capitalului ca urmare a nedeplinirii de către debitor a obligațiilor contractuale sau a deteriorării situației sale.

Politica băncii în domeniul managementului riscului se realizează în cadrul sistemului, care prevede divizarea funcțiilor de analiză și evaluare a riscurilor, luarea deciziilor privind limitarea riscurilor (stabilirea limitelor), desfășurarea operațiilor și controlul respectării limitelor stabilite în Banca.

Funcția de administrare a riscului de credit cuprinde următoarele activități:

- definirea politicii privind managementul riscurilor în conformitate cu strategia și profilul de risc al Băncii în contextul Statutului băncii, Business-planului băncii și

prin luarea în considerare a prevederilor legislative;

- transpunerea în mod clar și transparent a politicii privind managementul riscurilor în procese adecvate astfel încât să se asigure identificarea, măsurarea, monitorizarea și controlul riscului de credit;
- asigurarea conformității cu politicile în domeniul riscului de credit;
- raportarea și monitorizarea expunerilor la riscul de credit în conformitate cu prevederile „Regulamentului cu privire la expunerile mari” și „Regulamentului privind tranzacțiile băncii cu persoanele sale afiliate”;
- realizarea analizelor cantitative cu privire la portofoliul de credite și furnizarea acestor analize către Comitetul de Conducere a băncii;
- elaborarea stres-testelor și monitorizarea, supravegherea realizării și încadrării în limitele modelate pe expuneri și indicatori.

Metodele gestionării riscului de credit includ:

- stabilirea nivelurilor de împuterniciri la aprobarea tranzacțiilor reieșind din mărimea riscului de credit;
- diversificarea portofoliului de credite;
- stabilirea limitelor generale la concentrarea de risc pentru segmente de clienți, valute, genuri de activitate, termene de scadență, produse și gestionarea lor permanentă;
- respectarea normativelor stabilite de Banca Națională a Moldovei și instituțiile financiare – creditorii ai băncii, respectarea indicatorilor interni stabiliți de către bancă, stabilirea și respectarea limitelor anuale de expunere la risc la produsele de creditare pentru clienții corporativi;
- dezvoltarea scopurilor și obiectivelor stabilite de politica de credite a Băncii;
- crearea structurii de gestionare a riscului de credit și sistemul de luare a deciziilor, analiza minuțioasă a fiecărei tranzacții creditare de către Departamentul Clienți Corporativi sau filiala băncii/DOCCB;
- realizarea unei abordări complexe și de sistem privind evaluarea și dirijarea riscurilor;
- separarea activității diviziunilor vânzări și Diviziunii Administrare Riscuri și luarea deciziilor de acordare a produselor, ce conțin riscuri de credit conform actelor normative interne;
- analiza lunara a calității portofoliului de credite, clasificarea a creditelor în conformitate cu Regulamentul Băncii Naționale a Moldovei “Cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale”;
- gestionarea continuă a evoluției afacerii clientului, solvabilității acestuia, respectării condițiilor contractelor încheiate, pe parcursul întregii perioade de creditare;
- evaluarea deprecierei portofoliului de credite (individual și colectiv), altor active, ce nu sunt credite și formarea reducerilor pentru pierderi din deprecierea lor în funcție de existența indicatorilor obiectivi de depreciere;
- dezvoltarea practicii de stres testare întru aprecierea capacității băncii de a rezista șocurilor exogene și elaborarea, la necesitate, a planului de acțiuni de activitate a băncii în aceste situații;
- monitorizarea permanentă a situației clienților în scopul determinării disponibilității și capacității clientului de a-și onora în continuare angajamentele de credit, depistarea timpurie a semnalelor de alertă, care ar putea influența negativ capacitatea clientului de a-și onora oportun angajamentele asumate și întreprinderea măsurilor adecvate în vederea protejării băncii de posibilele pierderi;
- evaluarea suficienței de asigurare a creditului, fluxurile monetare probabile și asigurarea, reacția oportună și adecvată la fluctuațiile nefavorabile în activitatea clientului, clasificarea trimestrială a clienților în dependența de starea financiară, aplicarea ratelor dobânzii la credite în funcție de categoria clientului și gradul de risc;
- consolidarea calității lucrului cu creditele problematice prin instruirea și angajarea persoanelor cu cunoștințe economice și financiare/capacități de negociere mai înalte.

Riscurile de piață (risc valutar și rata dobânzii)

Managementul riscului de piață se realizează prin intermediul unui sistem intern de evaluare, limitare, monitorizare și control al riscurilor de piață. Administrarea riscului de piață în cadrul activității BC "Moldova-Agroindbank" S.A. include monitorizarea riscului valutar și cel de rată a dobânzii.

Banca abordează circumspect, chestiunea gestionării riscurilor de piață, în condițiile actuale de incertitudine sporită, asociată crizei economice atât în termeni de timp, cât și magnitudine, care condiționează evoluția nefavorabilă a factorilor macroeconomici, fapt ce implică volatilitatea înaltă a ratelor de dobânzi și a cursului de schimb valutar în piață. Gestionarea riscului de piață are ca obiectiv monitorizarea și menținerea în parametri asumați a expunerilor pe instrumentele financiare din portofoliu concomitent cu optimizarea randamentului respectivelor investiții.

Riscul de lichiditate

Sistemul de gestionare a riscului de lichiditate prevede:

- controlul respectării tuturor normativelor impuse de BNM (inclusiv menținerea rezervelor obligatorii în moneda națională și valuta străină) și a limitelor și parametrilor privind riscul de lichiditate interne și cele stabilite de către creditorii externi ai băncii,
- diversificarea resurselor financiare atrase și aprecierea periodică a surselor potențiale de recuperare a lichidităților și accesul pe piața resurselor,
- asigurarea unui echilibru al fluxurilor activelor și pasivelor băncii după termeni de maturitate,
- monitorizarea sistematică și analiza factorilor de risc cu privire la lichiditate curentă și pe termen lung al băncii, modelarea scenariilor cu privire la nivelul de lichiditate curentă și pe termen lung a băncii în perspectivă în cadrul pronosticării fluxurilor bănești și elaborarea testelor de stres, în vederea preintimpinării eventualelor cazuri de criza de lichidități,
- evaluarea și monitorizarea evoluției indicatorilor cheie de risc,
- asigurarea transparenței informației privind solvabilitatea băncii pentru acționari, clienți, parteneri de afaceri și alte părți interesate,
- actualizarea planului de menținere a lichidității în situații de criză, etc.

Banca menține o politică prudențială și consecventă privind expunerea riscului de lichiditate, sistemul de gestionare a riscului de lichiditate fiind perfecționat continuu, prin implementarea tehnicilor și instrumentelor noi de estimare și control al riscului, pentru a reflecta schimbările și condițiile pieței.

Riscul de țară

Sistemul de gestionare a riscului de țară în bancă prevede aplicarea și perfecționarea unui mecanism de apreciere și revizuire a categoriei de risc stabilită pentru țara respectivă, în baza analizei unui complex de factori, prevăzuți în cadrul actelor normative interne, de limitare a expunerii băncii față de fiecare țară, inclusiv revizuirea periodică și ajustarea limitelor stabilite.

Banca evaluează periodic calitatea creditară a expunerii sale față de riscul de țară și transfer și perfecțază teste de stres în funcție de gradul de severitate a circumstanțelor presupuse, estimând mărimea pierderilor potențiale și a impactului asupra capitalului bancii în cazul realizării acestora.

Respectarea limitelor de țară se monitorizează continuu, informația cu privire la nivelul de expunere a băncii riscului de țară, gradul de utilizare a limitelor, estimărilor efectuate de agențiile internaționale de rating și modificările rating-urilor atribuite țărilor, rezultatele testelor de stres, și alte aspecte importante ce țin de gestionarea riscului de țară sunt aduse la cunoștință Comitetului de conducere al băncii și Consiliului băncii.

Riscul operațional

Obiectivul băncii aferent gestionării riscurilor operaționale reprezintă sporirea calității proceselor de afaceri ale băncii, eficienței de elaborare și implementare a produselor și serviciilor bancare, deservirea calitativă a clienților băncii.

În vederea atingerii obiectivelor aferente gestionării riscurilor operaționale, Banca implementează consecvent și menține mecanisme de control al riscurilor în cadrul proceselor de afaceri, întreprinde măsuri de identificare a amenințărilor, reducere a posibilității realizării acestora,

corectare și înlăturare oportună a deficiențelor și frecvenței pierderilor, concomitent cu perfecționarea continuă a cadrului de gestionare și culturii de risc operațional.

Pentru îmbunătățirea sistemului de management al riscurilor banca are planificate pentru anii 2016-2018 executarea următoarelor proiecte (ieșiri):

- implementarea Abordării Standardizate și Abordării bazate pe modele interne de rating (IRB) aferent riscului de credit, în scopul implementării Acordului Basel II/III în bancă, prin perfecționarea modelelor de risc interne de măsurare a riscul de credit, bazate pe calculul parametrilor de risc, așa ca: probabilitatea de nerambursare (PD), pierderile datorate nerambursării (LDG), expunerea la riscul nerambursării (EAD), pierderile așteptate (EL) și pierderile neașteptate (UL);
- perfecționarea procesului intern de evaluare a capitalului (ICAAP), inclusiv ce tine de modelele interne de calcul a capitalului economic și revizuirea metodologiei aferent stress testării portofoliului de credit.
- implementarea modelelor expert și statistice de evaluare a riscului de credit, care să estimeze probabilitatea de nerambursare și ulterior să atribuie un rating debitorilor în ratingul general la nivel de bancă (Masterscale);
- dezvoltarea funcției de control-credit în bancă prin implementarea unui flux electronic de examinare a cererilor de credit pentru persoanele juridice, care ar oferi inclusiv posibilitatea centralizării controlului debursării creditelor filialelor băncii;
- crearea unui depozit de date (datawarehouse) aferent creditării care ar trebui să păstreze: toată informația aferentă activității de creditare relevantă raportărilor și care ar permite băncii elaborarea modelelor statistice în viitor;
- tranzitarea la un management modern și sofisticat al riscurilor, bazat pe conceptul capitalului economic și rentabilității capitalului ajustat la risc (RARORAC), ce ar influența stabilirea prețurilor, managementul portofoliului, raportarea pe segmente, planificarea strategică și financiară, elaborarea noilor produse, determinarea apetitului de risc al băncii;
- dezvoltarea metodologiei, instrumentelor, mecanismelor de evaluare a riscurilor de piață, lichiditate, de țară, contraparte și operațional;
- implementarea indicatorilor de lichiditate Net Stable Funding Ratio și Liquidity Coverage Ratio cu eficientizarea instrumentelor de monitorizare a riscului de piață și lichiditate;
- crearea unei baze de date automatizate prin automatizarea procesului de colectare a evenimentelor de risc înregistrate, cu stabilirea sistemului de alertă în cazul producerii unor incidente sau evenimente de risc, ce reprezintă o amenințare sau vulnerabilitate pentru bancă, precum și tentative sau suspiciuni de fraudă bancară;
- elaborarea și implementarea programei de Auto-Evaluare a Controlului Riscurilor (Risk and Control Self-Assesment (RCSA));
- perfecționarea și reglementarea procedurii de testare a Planului de Continuitate a Afacerii băncii.

Leonid Bejenari,

Vicepreședinte al Comitetului de
Conducere al B.C. "Moldova-Agroindbank" S.A.